

The 9th NATIONAL

CONFERENCE ON TOURISM

งานประชุมวิชาการท่องเที่ยวระดับชาติ ครั้งที่ 9

“New Scenario of Thailand Tourism
จากทัศน์ใหม่ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย”

Proceedings

14-15

ตุลาคม 2566

หลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ
ร่วมกับ หลักสูตรนวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยว
การบริการและวัฒนธรรมไทยร่วมสมัย

การประชุมวิชาการท่องเที่ยวระดับชาติ ครั้งที่ 9 “ฉากทัศน์ใหม่ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย
(New Scenario of Thailand Tourism)”

งานประชุมวิชาการท่องเที่ยวระดับชาติ ครั้งที่ 9 ประจำปี 2566

“ฉากทัศน์ใหม่ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย (New Scenario of Thailand Tourism)”

วันที่ 14-15 ตุลาคม พ.ศ.2566 ณ สำนักคอมพิวเตอร์และเครือข่าย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (รูปแบบออนไลน์)

หลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ หลักสูตรนวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยว การบริการและ

วัฒนธรรมไทยร่วมสมัย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และภาควิชาเครือข่าย

หลักการและเหตุผล

ก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโควิด 19 ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาสูงถึง 40 ล้านคนต่อปี จากหลากหลายสัญชาติ แต่ละกลุ่มมีพฤติกรรมการใช้จ่ายแตกต่างกันออกไป อาทิ นักท่องเที่ยวชาวจีน ที่มักเดินทางเป็นกลุ่มใหญ่กับบริษัทนำเที่ยว มีความชื่นชอบการช้อปปิ้งและมียอดซื้อของฝากสูงกว่านักท่องเที่ยวชาติอื่นๆ ขณะที่นักท่องเที่ยวชาวยุโรปมีความต้องการมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนตากอากาศ เพื่อหลีกเลี่ยงอากาศหนาว ชื่นชอบการเดินทางด้วยตัวเอง ซึ่งชื่นชอบการพักผ่อนอยู่ที่ใดที่หนึ่งเป็นระยะเวลานาน นิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และท่องเที่ยวตามค่าคืน เป็นต้น ภาคการท่องเที่ยวไทยหลังจากการเปิดประเทศอาจมีทิศทางกลับมาจัดการการท่องเที่ยวในรูปแบบเดิมหรือแบบใหม่ จากปริมาณและความต้องการสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่อาจเปลี่ยนแปลงไปอีกจากปัจจัยภายนอกที่เข้ามากระทบ ดังนั้น คุณสมบัติ 3 ประการ คือ จับเทรนด์ให้ทัน ปรับตัวให้เร็ว บริหารต้นทุนอย่างเหมาะสม และพร้อมลูกให้ไวจากสถานการณ์ที่ยากลำบาก เป็นสิ่งสำคัญที่จะประคับประคองให้ธุรกิจท่องเที่ยวไทยสามารถฝ่าฟันอุปสรรคในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่ next normal นี้ไปได้อย่างแข็งแกร่ง สามารถก้าวเข้าสู่ความปกติใหม่ได้อย่างภาคภูมิใจ ไม่ว่าจะเปลี่ยนไปเป็นรูปแบบใด

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยหลายแห่งในประเทศไทยได้เปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรทางการท่องเที่ยวทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้มีกระบวนการทักษะทางการจัดการท่องเที่ยว รวมถึงการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไป อันเป็นการยกระดับการศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความเข้าใจในการวิจัยทางการท่องเที่ยวและพัฒนาผลงานทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังนั้น การพัฒนางานวิจัยควบคู่ไปกับการจัดการความรู้ผ่านระบบการเรียนการสอนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน เป็นรากฐานที่สำคัญของการนำองค์ความรู้ทางวิชาการไปสู่การประยุกต์ใช้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับชุมชน ท้องถิ่น ภูมิภาค ระดับชาติและนานาชาติ นอกเหนือจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีที่ได้มีการดำเนินการเรียนการสอนในสาขาวิชาการท่องเที่ยวแล้ว ยังได้มีมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศไทยที่เปิดการเรียนการสอนทางด้านการท่องเที่ยวด้วยเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต Bangkok University International คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ทางคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จึงได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดโครงการประชุมวิชาการทางการท่องเที่ยวระดับชาติ ครั้งที่ 9 “ฉากทัศน์ใหม่ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย (New Scenario of Thailand Tourism)” ขึ้น ซึ่งเป็น theme งานที่สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทิศทางของการพัฒนาการท่องเที่ยวและการบริการของประเทศไทยหลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้คลี่คลายลงไป และเพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การในการดำเนินงานวิจัยของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งภาครัฐบาลและเอกชน รวมถึงนักวิจัย นักวิชาการและคณาจารย์ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้ร่วมนำเสนอผลงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการสู่สาธารณชนและชุมชนวิชาการ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเผยแพร่ความรู้สู่ส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถปรับตัวรับมือกับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ ทางการท่องเที่ยวให้นักศึกษาเพื่อพร้อมต่อกระแสการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ยังเป็นการร่วมมือทางด้านวิชาการระหว่างสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยอันจะนำไปสู่การพัฒนาผลงานด้านวิชาการทางการท่องเที่ยวในอนาคตต่อไปได้

การประชุมวิชาการท่องเที่ยวระดับชาติ ครั้งที่ 9 “ฉากทัศน์ใหม่ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย (New Scenario of Thailand Tourism)”

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อส่งเสริมให้นิสิต/นักศึกษาระดับอุดมศึกษา นักวิชาการ คณาจารย์และนักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน และหน่วยงานวิจัยต่างๆ ได้นำเสนอผลงานวิจัยทางการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่ผลงานวิชาการทางด้านการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้องสู่สาธารณชนและชุมชนวิชาการ
2. เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิต/นักศึกษาระดับอุดมศึกษา นักวิชาการ คณาจารย์และนักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน และหน่วยงานวิจัยต่างๆ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และยกระดับคุณภาพผลงานวิจัยทางการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้องในระดับชาติ
3. เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่สามารถสนับสนุนการจัดการการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยวและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องรวมถึงฐานข้อมูลสำหรับการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้องในระดับประเทศ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านเศรษฐกิจ: เกิดบรรยากาศและแรงผลักดันแก่ผู้เข้าร่วมโครงการทั้งจากภาครัฐบาลและเอกชนในการสร้างสรรค์แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืนที่จะนำไปสู่ประโยชน์ของการเกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากการพัฒนาการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้อง

ด้านสังคม: เกิดการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการสร้างองค์ความรู้ทางการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้องแบบสร้างสรรค์และยั่งยืนในประเทศไทย

ด้านสิ่งแวดล้อม: มีแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืนในประเทศไทย

ด้านอื่นๆ: ทางวิชาการ 1. นิสิต/นักศึกษาระดับอุดมศึกษา นักวิชาการ คณาจารย์และนักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน และหน่วยงานวิจัยต่างๆ ได้นำเสนอผลงานวิจัยทางการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่ผลงานวิชาการทางด้านการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้องสู่สาธารณชนและชุมชนวิชาการ 2. นิสิต/นักศึกษาระดับอุดมศึกษา นักวิชาการ คณาจารย์และนักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน และหน่วยงานวิจัยต่างๆ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และยกระดับคุณภาพผลงานวิจัยทางการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้องในระดับชาติ 3. เกิดความร่วมมือทางวิชาการในการพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศและมีเครือข่ายนักวิชาการและผู้สนใจด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาประเทศ 4. มีแหล่งข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้องที่สามารถสนับสนุนการจัดการการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยวและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องรวมถึงฐานข้อมูลสำหรับการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับประเทศ

กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. อาจารย์ นักวิชาการทางการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้อง นักวิจัยอิสระ
2. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นของบทความทางด้านการท่องเที่ยวและสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. การตลาดเพื่อการท่องเที่ยว
2. การจัดการแหล่งท่องเที่ยว
3. การจัดการทรัพยากรมนุษย์ทางการท่องเที่ยว
4. การวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยว
5. การจัดการผลกระทบทางการท่องเที่ยว
6. การจัดการท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะ
7. การจัดการธุรกิจไมซ์
8. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
9. การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การประชุมวิชาการท่องเที่ยวระดับชาติ ครั้งที่ 9 “ฉากทัศน์ใหม่ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย
(New Scenario of Thailand Tourism)”

10. การจัดการวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว
11. การจัดการธุรกิจไม้อุตสาหกรรมบริการ
12. การจัดการโรงแรม
13. การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว
14. การออกแบบผลิตภัณฑ์
15. การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
16. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
17. สาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น บทความวิจัยด้านการบริหารธุรกิจ

ภาคีเครือข่ายในการดำเนินโครงการ

1. คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2. Bangkok University International 3. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา 4. คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 5. คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ 6. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 7. สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติไทย

คณะที่ปรึกษาในการดำเนินโครงการ

คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	ประธานที่ปรึกษา
คณบดีวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	กรรมการที่ปรึกษา
ผู้อำนวยการวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา	กรรมการที่ปรึกษา
คณบดีคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลล้านนา เชียงใหม่	กรรมการที่ปรึกษา
คณบดีคณะการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กรรมการที่ปรึกษา
คณบดีคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	กรรมการที่ปรึกษา
นายกสมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติไทย	กรรมการที่ปรึกษา

คณะทำงานฝ่ายพิจารณาบทความ

- รองศาสตราจารย์อศวิณ แสงพิกุล
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปวีรรัต สมนึก
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี จิตต์โกศล
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิปปนนท์ นวลละออง
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวภัทร ศรีจองแสง
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลินจง โพชารี
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิมิต ชื่นสัน
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราณุช โสภา
- รองศาสตราจารย์อรไท ครูเวโซ
- นางสาวพัชรี ธานี
- นางสาวเข็มจิรา หนองเป็ด
- นางนงทิวา สีหานาม
- นางสาวกัญยรัชณี ศรีจันทร์
- นางสาวคำพา ยิ่งคง

การประชุมวิชาการท่องเที่ยวระดับชาติ ครั้งที่ 9 “ฉากทัศน์ใหม่ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย
(New Scenario of Thailand Tourism)”

นายพรชัย ศักดิ์ศิริโสภณ
นางสาวสาลินี ทิพย์เพ็ง

คณะกรรมการดำเนินโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวภัทร ศรีจองแสง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปวีรวรรต สมนึก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี จิตต์โกศล
นางสาวเข็มจิรา หนองเป็ด
นางนวิทา สีหามาม
นางสาวกัญริชณี ศรีจันทร์
นางสาวพัชรี ธานี
นายพรชัย ศักดิ์ศิริโสภณ
นางสาวคำพา ยิ่งคง
นางสาวนันทสุดา ขาววงษ์
นางสาวกมลวรรณ จันทป
นายชิตชัย เลิศศิริวัฒนวงศ์
นายวิมล แสงวงศ์
นายณัฐพล มารุตะพันธ์
นางสาววรรณิการ์พร กุลบุญญา
นายปรีชาพล ภาภูตานนท์ ณ มหาสารคาม
นายภาคินัย บุญไพโรจน์

ปกและรูปเล่ม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวภัทร ศรีจองแสง
นายศุภชัย บุญเฉลียว

กองบรรณาธิการ

ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต Bangkok University International มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

กำหนดการ

1. ส่งบทความฉบับสมบูรณ์ ภายในวันที่ 20 กันยายน 2566
2. ประกาศผลการพิจารณาบทความที่ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้าร่วมนำเสนอบทความในงานประชุมวิชาการ วันที่ 30 กันยายน 2566
3. นำเสนอบทความ วันที่ 14 ตุลาคม 2566 และ Field trip วันที่ 15 ตุลาคม 2566

สถานที่

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ตำบลเมืองศรีโค อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ผู้ประสานงานโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวภัทร ศรีจองแสง อาจารย์ประจำหลักสูตรนวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยว การบริการและวัฒนธรรมไทยร่วมสมัย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โทร.086-6665904 อีเมล suwaphat.s@ubu.ac.th/ubutourismconference@gmail.com

การประชุมวิชาการท่องเที่ยวระดับชาติ ครั้งที่ 9 “ฉกทศน์ใหม่ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย
(New Scenario of Thailand Tourism)”

งานประชุมวิชาการท่องเที่ยวระดับชาติ ครั้งที่ 9 ประจำปี 2566
“ฉกทศน์ใหม่ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย (New Scenario of Thailand Tourism)”
วันที่ 14-15 ตุลาคม พ.ศ.2566
ณ สำนักคอมพิวเตอร์และเครือข่าย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (รูปแบบออนไลน์)

วันที่ 14 ตุลาคม 2566

เวลา

กิจกรรม

08.30 น. - 08.45 น.

กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมงานประชุม

08.45 น. - 09.00 น.

กล่าวรายงานงานประชุมโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีรรัต สมณี กฤษณวัตกรรม
การจัดการการท่องเที่ยว การบริการและวัฒนธรรมไทยร่วมสมัย คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และกล่าวเปิดงานโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณัฏฐินันท์ แสงศรี
จันทร์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

09.00 น. - 10.00 น.

เสวนาหัวข้อพิเศษ เรื่อง “ฉกทศน์ใหม่ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย” โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเสวนา ประกอบด้วย

(1) คุณกฤษณี ศรีษะทิน กรรมการผู้จัดการ บริษัท Stream Events Asia Ltd. และ
อุปนายกสมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติไทยและ

(2) คุณ Panithee Bodhawamik Senior Director of Sales, The Athenee Hotel,
a Luxury Collection Hotel, BKK

10.00 น. - 10.15 น.

พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม

10.15 น. - 12.00 น.

การนำเสนอบทความวิชาการตาม session ช่วงที่ 1 โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิร่วมวิพากษ์การ
นำเสนอบทความ

12.00 น. - 13.00 น.

รับประทานอาหารกลางวัน

13.00 น. - 16.30 น.

การนำเสนอบทความวิชาการตาม session ช่วงที่ 2 โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิร่วมวิพากษ์การ
นำเสนอบทความ

วันที่ 15 ตุลาคม 2566

- กิจกรรม field trip -

BANGKOK UNIVERSITY
THE CREATIVE UNIVERSITY

สารบัญ

ที่มาและความสำคัญของงานประชุมวิชาการท่องเที่ยวระดับชาติ ครั้งที่ 9

สารบัญ

	หน้าที่
	ก
	ข
1. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองกับการเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ นำเสนอโดย จุริรัตน์ คิตศิริรัตน์ และชนิษฐา ใจเป็ง	1
2. การประเมินกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบคาร์บอนต่ำ กรณีศึกษาชุมชนบ้านทับปลา จังหวัดพังงา นำเสนอโดย นิमित ชื่นสั้น พิมลรัตน์ ราศฎุเขียว สุภัทรา สังข์ทอง ปิยวรรณ คำกลัด กชพร ชื่นจันทร์ และ พัชรทิศา นวลละออง	10
3. Pattaya in Everyday Life with Cultural Change that Has Impact on Tourism นำเสนอโดย Pumin Varavarn Nicha Chavalit และ Rathirat Kheawmesuan	16
4. การท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมตามเส้นทางหลบหนีของเจ้าอนุวงศ์จากกองทัพสยาม ค.ศ.1827-1829 นำเสนอโดย สุธิดา ต้นเลิศ และอนันท์ธนา เมธานนท์	32
5. การศึกษาการแปลคำศัพท์สถานที่ท่องเที่ยวในเมืองเฉิงตู นำเสนอโดย พีรพล วงษาเทศ ประภาพร ศศิประภา และ ณัฐพัชร์ เตชะรุ่งไพศาล	47
6. การพัฒนารายการสิ่งสนับสนุนจากเมืองเจ้าภาพการจัดประชุมนานาชาติสำหรับเชียงใหม่โมเดิร์น นำเสนอโดย ชิตพัทธ์ บุญทาศ กัญญารัตน์ ชุ่มเย็น อีรพล ศุภศรี อนาวิน สุวรรณะ และ สุทธิพงษ์ พิสิฐเสนากุล	55
7. การพัฒนารูปแบบศึกษาดูงานและการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลของชุมชนบ้านโป่งไคร้ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ นำเสนอโดย จิรุตติกาล มานะจรรยาพงศ์ ศิริพรรณ บุญลือ และณัฏฐิศา เทือกเถาเปง	71
8. การรับรู้ภาพลักษณ์ด้านซอฟต์พาวเวอร์ (Soft Power) ของประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี นำเสนอโดย วรรัตน์ บุญแฝง กฤษฏา สารพล นที อัมภรัตน์ ปัทมา หาสุข ปิยาพร ทันทาม และสุนิศา ลักชะณา	78
9. การศึกษาการรับรู้ประสิทธิภาพของสื่อประชาสัมพันธ์ต่อแคมเปญ “อุบลราชธานี เมือง 4 แสง” ของผู้พำนักในจังหวัดอุบลราชธานี นำเสนอโดย อรุณี ศรีโสภา จิรภา โสภณ นีรมล พรหมสุกะ นันทพร สุภินธนาภรณ์ สุจิตรา สีดาพล สุขานันท์ สีดาพล และวรินทร์ ทิมพกัน	91
10. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวทางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนเขาไข่น้อย จังหวัดพังงา นำเสนอโดย นิमित ชื่นสั้น สัญญา นิมพิมล ยุทธชัย ฮาร์ปิน สิริรินทรา สังข์ทอง สุภัทรา สังข์ทอง สิริรักษ์ ัญญาไพศาล และบงกชรัตน์ เปี่ยมสิริภมล	105
11. แนวทางการพัฒนานวัตกรรมการตลาดดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ตำบลเมืองคอง อำเภอเสียดาว จังหวัดเชียงใหม่ นำเสนอโดย พีรยมาศ ศิริชัย และจิรุตติกาล มานะจรรยาพงศ์	116
12. พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของนักท่องเที่ยวในเมืองกีฬา จังหวัดสงขลา นำเสนอโดย ชาชีวะ หนุดทะเล พรธิดา สุขเหลือ และคินีนาฏ พูลแก้ว	128
13. แนวทางการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวจากเส้นทางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของพระวอพระตาของเมืองฝางแฝดสองฝั่งโขง นำเสนอโดย สุธิดา ต้นเลิศ	142
14. ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงอาหารของอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย นำเสนอโดย อวรรณ อรุณรัตน์ คักดีสิทธิ์ ช่วยเอียด และมณฑิรา เกียรติถาวรนนท์	159
15. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ความพึงพอใจของแอปพลิเคชัน และความตั้งใจใช้แอปพลิเคชันสำหรับการท่องเที่ยว นำเสนอโดย นิमित ชื่นสั้น สุภัทรา สังข์ทอง และกัญญาพัชร พัฒนโกคินสกุล	171
16. การสร้างอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยวด้วยนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์บนฐานทุนทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เจริญรุ่งเรืองของสุวรรณภูมิ (ศรีวิชัย) ผ่านทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม นำเสนอโดย ลิปปนันท์ นวลละออง	186

สารบัญ (ต่อ)

	หน้าที่
17. การจัดโปรแกรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ นำเสนอโดย อิศร์ วัฒนสุนทร และอำพร กันทา	205
18. แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีบ้านสำโรง ตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร นำเสนอโดย ธนกร หัสรังษี และเชลชี กายัน ควอค และพรชัย คักดีศิริโสภณ	215
19. แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจกลับมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา นำเสนอโดย เนตรอัปสร วรรณทอง พรนัชชา เมืองโคตร และคำพา ยิ่งคง	226
20. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศรัทธา ในเขตอำเภอต่างอย จังหวัดสกลนคร นำเสนอโดย ชนิตา ฟองอ่อน และบุหลัน อุ่นอก และกันยรัชนี ศรีจันทร์	240
21. การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดบริการ โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี นำเสนอโดย นพณภัสสรณ บุญคำ และณัฐกฤตา พุทธาพาส และเชมจิรา หนองเป็ด	249
22. ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ ร้านอาหารกระทะ นำเสนอโดย พรชิตา ดวงแก้ว และปิยะธิดา คำมุงคุณ และพัชรี ธาณี	261
23. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการ โรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี นำเสนอโดย สุกฤตา สุขแสน ญาณิศา กันยะ นิคาสล รวมพร อรพรรณ สุขเทศ และแก้วมุกดา ยุติธรรม	269
24. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันของนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี นำเสนอโดย กันยาพัฒนา พจนศิลป์ และจินดารัตน์ สายเคน และนงทิวา สีหานาม	281
25. แนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ถั่วลิสงเคลือบของวิสาหกิจชุมชนบ้านสังข์ อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร นำเสนอโดย กุลธิดา เกษมสุข ดาราวดี อกัยโส รัตนาภรณ์ สิงห์เทศ วารุณี กมล สุภาพร สิงตะโคตร กนกพร ศิริทองภากร รฐา จันทวาร และกิตติกวินแดนซ์ วงศ์หมั่น	294
26. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการธุรกิจที่พักแบบแคมป์ปิ้งของนักท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี นำเสนอโดย ประวรรณ ภาคบุบผา พงษ์เพชร สารพัฒน์ และปวีรรต สมนึก	306
27. แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านรวมพลัง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี นำเสนอโดย นิชา ทาบุตรดาและนัชชนก ทวีแสง และยุวดี จิตต์โกศล	316
28. แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ศูนย์คศึกษา จังหวัดสุรินทร์ นำเสนอโดย ณัฒพงษ์ ปัญญา และนฤมล ช่วยญาติ และคำพา ยิ่งคง	327
29. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในชุมชนบ้านท่าวัดเหนือ จังหวัดสกลนคร นำเสนอโดย ลักขมณ ไตสูงเนิน สุธิมา เกรือดี และกันยรัชนี ศรีจันทร์	336
30. ภูมิทัศน์บริการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อภูมิทัศน์บริการของร้านใกล้บ้าน นำเสนอโดย อรุณลักษณ์ อุทาลุน และปิ่นมณี สุขเนาวรัตน์ และนงทิวา สีหานาม	349
31. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี บ้านสำโรง ตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร นำเสนอโดย อนุชิต บุญญา และสรริตา เทล็กแหลม และพรชัย คักดีศิริโสภณ	358
32. การพัฒนารูปแบบกิจกรรมเทียนอุบลลอยได้ตลอดเดือน จังหวัดอุบลราชธานีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว นำเสนอโดย รุจิรา สุกุลจันทร์และสรลิดา นามสิงห์ และเชมจิรา หนองเป็ด	367
33. การพัฒนาเครื่องมือการตลาดออนไลน์สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มโฮมสเตย์เปิงวัฒนธรรมหมอลำบ้านปลาข้าว อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ นำเสนอโดย ประจวราทิพย์ ลากสารและนันทธิญา โฉนลัด และปวีรรต สมนึก	377
34. การศึกษาภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยในมุมมองของชาวต่างชาติบนแอปพลิเคชัน นำเสนอโดย ภาวิต ทิทยานนท์ และปัญญาพัฒน์ กันละกัลสถานท์ และสุภภัทร ศรีจองแสง	388

BANGKOK UNIVERSITY
THE CREATIVE UNIVERSITY

สารบัญ (ต่อ)

	หน้าที่
35. แนวทางพัฒนาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี นำเสนอโดย ชลธิชา ศรีวัฒนาและดาริกา ชาติผา และพัชรี ธาณี	400
36. แนวทางพัฒนาส่วนประสมทางการตลาดของร้านเฮือนกำนันกาแฟ ในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี นำเสนอโดย กนิษฐา ประมาปัดและธนาภรณ์ เทพพุทธานุกร และยุวดี จิตต์โกศล	410
37. การเลือกใช้น้ำมันหอมระเหยที่แสดงถึงเอกลักษณ์ภายในห้องพักของโรงแรม UBRU HOTEL มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี นำเสนอโดย พัชรพร จิตจันทร์ ภูสุดา นารี สุกัญญา อนันเอื้อ ญาดา พรมลา วิลาวรรณ คำลี อนุธิดา แก้วนารินทร์ กิตต์กวีณเดชน์ วงศ์หมั่น และพรชัย ศักดิ์ศิริโสภณ	419
38. การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ กรณีศึกษา แหล่งโบราณคดีดงเมืองเตย บ้านสงเปือย ตำบลสงเปือย อำเภอคำชะอี จังหวัดยโสธร นำเสนอโดย นันทพร เปี่ยมหนองและลลิตา สุวะรัตน์ และสุวภัทร ศรีจiongแสง	430
39. แนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดของฝากกะละแมโบราณจังหวัดนครพนม กรณีศึกษา นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางโดยรถตู้ นำเสนอโดย นีรมล สัมมัตตะ และยุวดี จิตต์โกศล	441
40. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อคุณภาพการบริการร้านอาหารกึ่งผับข้างลำราง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี นำเสนอโดย ประภาภรณ์ ลังกา พัชรินทร์ พิทักษา และพัชรี ธาณี	452

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวทางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนเขาไข่นุ้ย จังหวัดพังงา
Guideline for tourism development through sustainable development goal of Khao Khai Nui
Community, Phang-Nga

นิमित ซุ่นสั้น ลัญญา ฉิมพิมล ยุทธชัย ฮารีบิน สิรินทรา สังข์ทอง สุภัทธา สังข์ทอง
สิริรักษ์ ัญญาไพศาล บงกชรัตน์ เปี่ยมสิริกมล
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

Nimit Soonsan, Sanya Chimphimon, Yuttachai Hareebin, Sirinthra Sungthong, Suphattra Sangthong,
Sirirak Tanyapaisan, Bongkotrat Piamsirikamol
Faculty of Management Science, Phuket Rajabhat University
Email: Nimit.s@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

การพัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวทางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นสิ่งที่ทำให้พื้นที่เกิดความสมดุลในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การศึกษา คือ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวทางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนเขาไข่นุ้ย จังหวัดพังงา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากวิสาหกิจการท่องเที่ยวเขาไข่นุ้ยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มวิสาหกิจเต้าส้อ วิสาหกิจปลาเค็ม วิสาหกิจเครื่องแกง นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวชุมชนทุ่งมะพร้าว และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนชาวบ้าน รวมจำนวน 30 คน ด้วยเครื่องมือแบบสนทนากลุ่มย่อย แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลแบบเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการจัดการเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมชุมชน ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ด้านคุณภาพการบริการการท่องเที่ยวโดยชุมชน และด้านการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนและผู้ประกอบการด้านการเข้าถึง ตลาด และทำงานร่วมกับผู้ประกอบการนำเที่ยวภายนอก ซึ่งทั้งหมดด้านครอบคลุมมิติด้านสังคม มิติเศรษฐกิจ มิติสิ่งแวดล้อม มิติด้านสันติภาพและสถาบัน และมิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา

คำสำคัญ การท่องเที่ยว การพัฒนาอย่างยั่งยืน ท่องเที่ยวโดยชุมชน เป้าหมายอย่างยั่งยืน

Abstract

Tourism development by sustainability goals creates an effective balance in tourism management. The study aims to determine the guidelines for sustainable tourism development of Khao Khai Nui eco-tour community enterprises, Phang-Nga Province. The study conducts qualitative research from four community enterprises including bean pastry (Tao Sor) community enterprise, salted fish community enterprise, and curry paste community enterprise. Focus group interviews were deployed to collect data from tourists at Thung Ma Praw Community, management team, local administrative officer, and folk philosophers (N = 30). The study result indicates that the management of community-based tourism enterprises has significance to tourism development management including the socio-economic aspect, community well-being aspect, local wisdom preserving and promoting culture aspect, natural resources and environment sustainability aspect, community base tourism standard services aspect, work cooperation and tourism promoting activities of all stakeholder aspect. All six aspects are inclusive of social, economic, environmental, freedom, status, and developing stakeholders.

Keywords Tourism, Sustainable development, Community tourism, Sustainable goal

บทนำ

ปัจจุบันกระแสการท่องเที่ยวได้หันมาสนใจการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม โดยเฉพาะการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism) มากขึ้น โดยมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนชุมชนหมู่บ้าน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของตนเองและเพื่อรองรับการท่องเที่ยว (เจตนา พัฒนจันทร์, 2562; นงลักษณ์ โพธิ์ไพจิตร, 2562) โดยอาศัยการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน เชื่อมต่อนักท่องเที่ยวและชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างสรรค์ และเกิดประสบการณ์สุดพิเศษร่วมกัน (ธินิกันต์ สังข์สุวรรณ, 2561) อีกอย่างที่เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในปัจจุบัน คือ การเปลี่ยนแปลงทางสภาพอากาศ (Climate change) ซึ่งมีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งผลนั้นเกิดมาจากพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์ที่สะสมมาเนิ่นนานจึงส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวม ซึ่งทำให้สภาพภูมิอากาศเริ่มมีความแปรปรวนและเริ่มเห็นชัดเจนมากยิ่งขึ้น (ธง คำเกิด และวัชรพันธ์ แสนสิทธิ์, 2562)

ปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวในพื้นที่น้อยลง เพราะสภาพอากาศที่แปรปรวนและสถานที่ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ (กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา, ม.ป.ป.) ดังนั้นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจึงต้องคำนึงถึงทั้ง 3 มิติ คือเศรษฐกิจ สังคม และธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้กลุ่มนักท่องเที่ยวเกิดการร่วมมือกันร่วมกับทุกภาคส่วน ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน มีการร่วมมือกันพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความอุดมสมบูรณ์มีหน้าที่การงานและมีรายได้เลี้ยงชีพ หรือสามารถได้ผลประโยชน์ร่วมกัน (เมษธาวิณ พลโยธี, สุภาธินิ หนูเนียม และ สุวิชาดา สกลวานิชเจริญ, 2565) นอกจากนั้นควรมีการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถให้กับชุมชน เพื่อให้ชุมชนนั้นสามารถที่จะพึ่งพาเอาตัวรอดได้ด้วยตัวเองในตอนที่ปัญหา และสามารถแก้ไขปัญหาเบื้องต้นความยั่งยืนในการท่องเที่ยว จึงทำเป็นที่จะต้องมีการฟื้นฟูโดยทุกภาคส่วน รวมถึงสถานการณ์ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวเริ่มหันมาสนใจเรื่องการท่องเที่ยวที่สัมผัสวิถีชีวิตของชุมชน การสร้างประสบการณ์แปลกใหม่ให้กับชีวิตสอดคล้องกับที่ประเทศไทยมีการส่งเสริม การท่องเที่ยววิถีไทยเรียนรู้และวัฒนธรรมท้องถิ่น (Local experience) จึงทำให้เกิดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมากขึ้น (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2558)

ชุมชนเขาไชน้อยเป็นชุมชนที่พัฒนาการท่องเที่ยวมาเป็นระยะเวลาสองปีซึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนเป็นสิ่งชุมชนให้ความสำคัญเพื่อพัฒนาเป็นจุดเด่นของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน นอกจากนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามแนวทางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (นิมิต ชื่นสั้น และคณะ, 2565) ดังนั้นการเริ่มต้นด้วยการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และรูปแบบที่เหมาะสมของการจัดการท่องเที่ยวตลอดจนรูปแบบในการสร้างความร่วมมือกับชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวตามบริบทของพื้นที่ที่จะช่วยให้การพัฒนาการท่องเที่ยวมีแบบแผนที่ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้นซึ่งชุมชนเขาไชน้อย จังหวัดพังงาจะมีข้อมูลไปกำหนดนโยบายที่เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ได้เป็นอย่างดี (นิมิต ชื่นสั้น และคณะ, 2564)

การพัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวทางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของของคนในชุมชน และทรัพยากรด้านต่าง ๆ ของชุมชน เพื่อเป็นต้นทุนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่มาเป็นต้นทุนทางการท่องเที่ยว ดังนั้นสภาพแวดล้อม และฐานข้อมูลของชุมชน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องมีการศึกษาบริบทของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าและความประทับใจจากกิจกรรมท่องเที่ยวพิเศษที่ได้ร่วมกันทำระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน การวางแผนจัดการ ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวครบถ้วนในทุกมิติเพื่อให้ได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม และก้าวเข้าสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ภายในและสถานการณ์ภายนอกของชุมชนเขาไฉ่น้อย
2. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนเขาไฉ่น้อย

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) มีทั้งหมด 17 เป้าหมาย (Goals) ภายใต้อันหนึ่งเป้าหมายจะประกอบไปด้วยเป้าหมายย่อย ๆ ที่เรียกว่า เป้าประสงค์ (Targets) ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 169 เป้าประสงค์ (SDG Move Team, 2566) โดยรูปแบบเป้าหมายความยั่งยืนมีทั้งหมด 17 เป้าหมาย ดังนี้ เป้าหมายที่ 1 จัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่ เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร ยุกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 3 สร้างหลักประกันว่าคนมีสุขภาพดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกวัย เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมอำนาจให้แก่สตรีและเด็กหญิง เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืนคน เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม เป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิคุ้มกันและยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ปันฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียดiversity ความหลากหลายทางชีวภาพ เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ และ เป้าหมายที่ 17 เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงาน และฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) กล่าวว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความยุติธรรมสำหรับทุกคน ทั้งต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และคนในท้องถิ่นที่ร่วมกันใช้ทรัพยากรด้วยการเคารพวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นและใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับชุมชนท้องถิ่น โดยการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการองค์ประกอบในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุล อย่างไรก็ตามการกำหนดนโยบายของการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่เป็นแหล่งดึงดูดให้ผู้คนหลังไหลเข้ามาเพื่อชื่นชมความมีเสน่ห์ของพื้นที่นั้น ๆ ทั้งจับต้องได้และจับต้องไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ ทะเล ลำธาร หรือที่มนุษย์ได้สรรสร้างขึ้นมา ประเพณี วัฒนธรรม สิ่งของที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของสถานที่นั้นที่ได้ประดิษฐ์ขึ้นมาโดยคนในพื้นที่เพื่อเผยแพร่ให้ผู้คนได้รับรู้ และได้สัมผัส แต่เมื่อการท่องเที่ยวมีเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้นก็ส่งผลให้ทรัพยากรไม่ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ทำให้สวนทางกับการเติบโตของเศรษฐกิจ แต่สามารถแก้ปัญหาได้ดังนี้ 1.การพัฒนาถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรให้กับทางชุมชน ได้เข้าใจกระบวนการที่ถูกต้อง 2.เน้นการมีส่วนร่วมทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็น ชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อชวนส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด 3.มีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์จากภาครัฐและภาคเอกชนถึงทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อให้ผู้คนได้รับรู้ และรักษาทรัพยากรที่เป็นมรดกวัฒนธรรมของพื้นที่ไม่เลือนหายไป

ส่วนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจให้ได้นั้นจะต้องมีการร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และ

ภาคประชาชน ในการร่วมคิด ร่วมวางแผนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เกิดความยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็น 1. การนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ ที่เอกลักษณ์ตามพื้นที่ 2. การกระจายรายได้ให้ทั่วถึงทุกภาคส่วนของการท่องเที่ยว 3. สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ พร้อมสถานที่รองรับครอบครัว 4. การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว โดยมีช่องทางการสื่อสารที่กลุ่มนักท่องเที่ยวสามารถเข้าได้อย่างสะดวก 5. นำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ให้แก่นักท่องเที่ยว ผ่านช่องทางที่กลุ่มนักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ 6. การสนับสนุนทางธุรกิจจากภาครัฐบาล ด้านนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างครอบคลุมทุกกลุ่ม 7. ออกกฎระเบียบในการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสถานที่ และขนบธรรมเนียมของพื้นที่นั้น ๆ 8. ให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนร่วมกันวางแผน และกลยุทธ์ในด้านทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ส่วนสำคัญในการสร้างความยั่งยืนให้เกิดขึ้นได้นั้น จะต้องมีความร่วมมือกันจากทั้ง 3 ภาคส่วน

การที่จะมีความยั่งยืนทางด้านสังคมในการท่องเที่ยว จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งความยั่งยืนทางด้านสังคมนั้นจะแบ่งสังคมออกเป็น 2 สังคม 1. บ้าน 2. ผู้มาเยือน ในด้านสังคมบ้านคือสิ่งสำคัญที่สุด เพราะเป็นจุดหมายปลายทางที่ผู้มาเยือนให้ความคาดหวัง ต้องมีการบริหารจัดการที่ดี โดยหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับทางชุมชนท้องถิ่น โดยมีการอบรมเพิ่มทักษะ ให้ความรู้กับคนในพื้นที่เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนเป็นการพัฒนา “คนใน” แล้วจึงให้การศึกษากับ “คนนอก” สร้างมาตรฐานความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ พัฒนาชุมชนให้เป็นเมืองน่าอยู่ที่มีแต่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปลอดภัยเสพติด นำเอาเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดความสะดวกสบายแก่ผู้มาท่องเที่ยวโดยไม่กระทบวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนโดยหลักสำคัญคือให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา มีการสนับสนุนการฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่นวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่บ่งชี้อัตลักษณ์ความเป็นชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชนจะทำให้ชุมชนสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมโดยที่ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีให้สอดคล้องกับยุคสมัย มีการสืบทอดสู่คนรุ่นหลังได้อย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมในการสร้างการรับรู้ให้ผู้มาเยือน จากทุกภาคส่วนเพื่อเผยแพร่ ข้อมูล ความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว จะสามารถทำให้สังคมการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและยั่งยืนได้ ในสังคมของผู้มาเยือน มาพร้อมกับความรู้และไม่เคยเห็นและไม่เคยเห็น ผู้มาเยือนส่วนใหญ่เริ่มตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพราะฉะนั้น การสร้างความประทับใจในการต้อนรับในครั้งแรกคือสิ่งที่สำคัญในการที่จะดึงดูดและมัดใจให้ผู้มาเยือนมีความชื่นชอบ หลงใหล และกลับไปบอกต่อกลับมาเที่ยวซ้ำ ซึ่งจะทำให้สังคมด้านการท่องเที่ยวมีความต่อเนื่องและส่งผลให้เจ้าบ้านมีรายได้ มีการพัฒนาต่อยอด สถานที่ชุมชน วัฒนธรรม ประเพณีที่มีความเป็นเอกลักษณ์ไม่เหมือนใคร ส่งให้คนรุ่นหลังได้สัมผัสอย่างไม่เสื่อมหายไปจากโลกของการท่องเที่ยว

3. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ให้ความหมายการท่องเที่ยวโดยชุมชน ไว้ว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกที่บริหารจัดการโดยชุมชนอย่างสร้างสรรค์และมีมาตรฐานก่อให้เกิดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่นและคุณภาพชีวิตที่ดี นอกจากนี้สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน (2566) ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการบริหารการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีองค์ประกอบทั้งสิ้น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ด้านองค์กรชุมชน ด้านการจัดการ และด้านการเรียนรู้ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีวิถีการผลิตที่พึ่งพาสื่อใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ชุมชนมีวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

ด้านที่ 2 ด้านองค์กรชุมชน : ชุมชนมีระบบสังคมที่เข้าใจกัน มีปราชญ์หรือผู้มีความรู้ทักษะในเรื่องต่าง ๆ หลากหลาย ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา

ด้านที่ 3 ด้านการจัดการ มีกฎและกติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว องค์กรหรือกลไกในการทำงานเพื่อจัดการการท่องเที่ยวและสามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยรวมได้ มีการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรม มีกองทุนที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนด้านการเรียนรู้ ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการรับรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง มีระบบจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน สร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมทั้งในส่วนของชาวบ้านและผู้มาเยือน

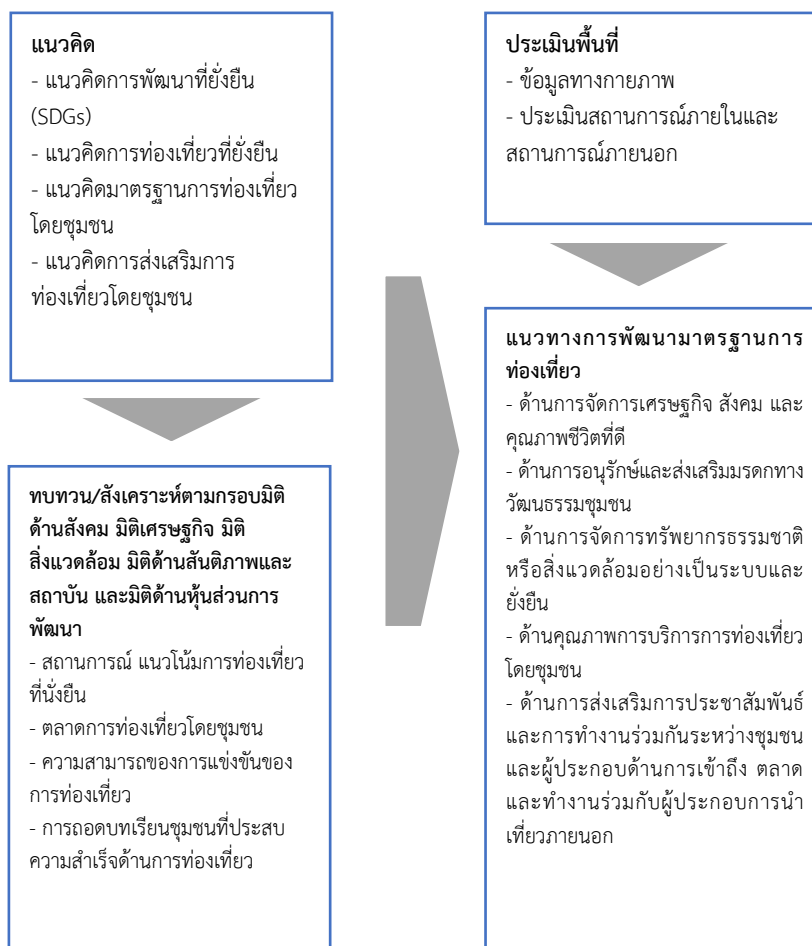
ด้านที่ 4 ด้านการเรียนรู้ ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการรับรู้และความเข้าใจในวิถีชีวิตและ

วัฒนธรรมที่แตกต่าง มีระบบจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน สร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ทั้งในส่วนของชาวบ้านและผู้มาเยือน

4. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนของประเทศไทย ได้พัฒนาเครื่องมือการประเมินผลชุมชนด้วยชุมชนเอง โดยมีกรอบการประเมินจากเป้าหมายที่ชุมชนได้ตั้งไว้ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ การพัฒนาคน การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากร การสร้างรายได้เสริม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวกับชาวบ้าน และได้มีความพยายามผลักดันไปสู่การรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยว ซึ่งเกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้นถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผน การดำเนินการและการประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านที่ 3 ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม ด้านที่ 4 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน และด้านที่ 5 ด้านการบริการและความปลอดภัย ซึ่งเกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้นถือเป็นหลักเกณฑ์ที่จะช่วยประเมินว่าชุมชนมีจุดแข็งจุดอ่อน เพื่อให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเติมเต็มและเสริมสร้างศักยภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลของแต่ละขั้นตอนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรกคือ วิสาหกิจการท่องเที่ยวเขาไฉ่น้อย ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำนวน 10 คน กลุ่มสองคือ วิสาหกิจเต้าส้อ วิสาหกิจปลาเค็ม วิสาหกิจเครื่องแกง จำนวน 5 คน กลุ่มสามคือนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวชุมชนทุ่งมะพร้าว จำนวน 10 คน และกลุ่มสี่คือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนชาวบ้าน จำนวน 5 คน ทั้งนี้มีเครื่องมือของการวิจัยได้แก่ แบบสนทนากลุ่มย่อย (Focus-group interview form) โดยแต่ละขั้นตอนได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ สำหรับขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวันที่ 20 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2565 ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวันที่ 20 เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 สำหรับขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวันที่ 20 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 และขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวันที่ 20 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2566 แล้วใช้การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ตามแนวทางของ รัตนะ บัวสนธิ (2551) นอกจากนี้ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ได้ผ่านการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยการตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator triangulation) โดยผู้วิจัยที่ลงพื้นที่ภาคสนามมากกว่า 2 คนพบข้อค้นพบที่ได้มาเหมือนกัน ซึ่งแสดงว่าข้อมูลที่ได้มามีความถูกต้อง ร่วมกับวิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิเคราะห์ข้อมูล (Analyst triangulation) โดยผู้วิเคราะห์ข้อมูลมากกว่า 2 คนพบข้อค้นพบที่ได้มาเหมือนกัน ซึ่งแสดงว่าข้อมูลที่ได้มามีความถูกต้อง (Cohen & Manion, 1994)

ผลการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวทางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนเขาไฉ่น้อย จังหวัดพังงาตามประกอบไปด้วย 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการจัดการเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมชุมชน ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ด้านคุณภาพการบริการการท่องเที่ยวโดยชุมชน และด้านการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนและผู้ประกอบการด้านเข้าถึง ตลาด และทำงานร่วมกับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องภายนอก โดยรายละเอียดของแต่ละด้านในการประเมิน และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1.1 การบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีประสิทธิภาพ ชุมชนมีการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเขาไฉ่น้อยเพื่อการท่องเที่ยวและประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ชัดเจน แต่ยังไม่มีการวางแผนผังใครทำหน้าที่อะไรในชุมชนอย่างเป็นทางการ นอกจากนั้นมีการปฏิบัติงานตามโครงสร้างของคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน รวมทั้งการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยมีสมาชิกฝ่ายละ 6 คน คือ ประธานกลุ่ม รองประธาน เลขานุการ ฝ่ายอาหาร ฝ่ายรถ ฝ่ายเรือ และฝ่ายเหรียญ

กรรมการกลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เป็นคนในชุมชนและมีบทบาทในการจัดทำและขับเคลื่อนแผนการพัฒนา โดยคนในชุมชนเป็นกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน และมีการร่วมประชุมเดือนละครั้ง นอกจากนั้นสมาชิกมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน และกำหนดเป้าหมายประชุมปีละครั้งสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และแผนการดำเนินงานที่ครอบคลุมทั้ง 3 มิติ คือ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม โดยคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้ดำเนินงานตาม 3 มิติ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม รักษาสมดุลสิ่งแวดล้อมให้อยู่คงเดิมมากที่สุด แต่มีการพัฒนารูปแบบการบริการมากกว่าด้านอื่น

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีทะเบียนประวัติข้อมูลสมาชิกที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการทำทะเบียนประวัติสมาชิกของกลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ชัดเจนและมีการระบุตำแหน่งอย่างชัดเจน นอกจากนั้นยังมีผู้รับผิดชอบหลักดูแลทะเบียนประวัติสมาชิกเข้า-ออก และรับผิดชอบงานประวัติทะเบียน รวมทั้งการปรับปรุงข้อมูลสมาชิกปีละครั้งผ่านการประชุมของชุมชน

1.2 ข้อตกลงร่วมกันสำหรับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีประสิทธิภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีข้อตกลงร่วมกันในการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ของการพัฒนาชุมชน โดยมีข้อตกลงร่วมกันในการปันหุ้นปีละครั้งกับสมาชิก ในการจัดสรรรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยว โดยหัก 20 บาท ต่อรายได้ 200 บาท นำไปพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ เช่น ถังขยะ ป้ายบอกทางท่องเที่ยว นอกจากนั้นสมาชิกในกลุ่มฯ บริหาร

จัดการการท่องเที่ยวรับรู้และเข้าใจข้อตกลงร่วมกัน ด้านการกระจายรายได้จากการประชุมทุกครั้ง รวมทั้งการกระจายรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวถูกนำไปปฏิบัติใช้ เช่น สนับสนุนกิจกรรมวันเด็ก/งานมัธยม/วันรายเอ ภายใตชมุขน

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชมุขนมีข้อตกลงร่วมกันในการบริหารจัดการทรัพยากรด้านสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว โดยมีการอนุรักษ์วิถีชีวิตท้องถิ่น เช่น เสื้อผ้า ฝาเต้ ของชาวมอแกน และยังร่วมกันเพื่อการอนุรักษ์ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ร้องเง็ง อาหารพื้นเมืองจากผลิตภัณฑ์ปลาเค็มของชมุขน นอกจากนั้นสมาชิกมีความเข้าใจข้อตกลงร่วมกันด้านการบริหารจัดการทรัพยากรด้านสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามและร่วมมือกันในการร่วมรักษา/คงไว้ นอกจากนั้นสมาชิกกลุ่มมีการปฏิบัติบริหารจัดการทรัพยากรด้านสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมถูกนำไปปฏิบัติใช้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น การนำอาหารพื้นถิ่นเพื่อใช้ต้อนรับนักท่องเที่ยวให้สะท้อนถึงภูมิปัญญาด้านอาหารของชมุขน/ การแต่งกายพื้นถิ่นเมื่อมีกิจกรรมการท่องเที่ยวหรืองานสำคัญตามเทศกาล

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชมุขนมีข้อตกลงร่วมกันในการบริหารจัดการทรัพยากรด้านธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว โดยมีการจัดการแยกขยะ เช่น แยกขยะเปียก/ ขยะแห้งอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีการอบรมทุกปีกับสมาชิกเพื่อตกลงร่วมกันด้านการบริหาร จัดการทรัพยากรด้านธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากนั้นมีการบันทึกจากการประชุมสมาชิก ในประเด็น เช่น กฎชมุขนด้านต่าง ๆ อาทิ การใช้รถจักรยาน/ การทำอาหารรองรับนักท่องเที่ยว และมีชมุขนบ้านฝ้ายท่าและบ้านดินแดง ทำงานร่วมกับชมุขนเขาไฉ่น้อย

1.3 ข้อควรปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชมุขนมีข้อควรปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวทราบถึงข้อควรปฏิบัติสำหรับสำหรับการเที่ยวในชมุขน ซึ่งสมาชิกรับรู้และเข้าใจในข้อควรปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวผ่านการประชุมประจำปีและนัดประชุมอื่น ๆ รวมทั้งมีช่องทางและสื่อการประชาสัมพันธ์ เช่น เพจ แชนไลน์ ที่สามารถแจ้งข้อมูล/ ข้อห้ามให้นักท่องเที่ยวทราบก่อนมาท่องเที่ยว และประชุมทุกปีเพื่อปรับปรุงข้อควรปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว

ข้อควรปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวมีการนำไปปฏิบัติจริง โดยชมุขนที่เกี่ยวข้องรับทราบข้อควรปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวรับรู้กฎระเบียบจากการแจ้งของชมุขนและปากป้ายบอกที่ชัดเจน/ และนักท่องเที่ยวปฏิบัติตามเงื่อนไขของชมุขนอย่างดี

1.4 การพัฒนาบุคลากรในกลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชมุขนมีประสิทธิภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชมุขนมีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในกลุ่มๆ ให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชมุขน โดยมีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพ เช่น การทำบัญชี และเว็บไซต์ ให้สมาชิก ซึ่งมีคนปราถณ์ชมุขนคอยให้ความรู้/ ข้อมูล/ ข้อห้ามต่าง ๆ กับนักท่องเที่ยว นอกจากนั้นมีการอบรมเรื่องการตลาดสู่ด้านการส่งออกพาณิชย์ รวมทั้งสมาชิกมีทักษะและสามารถรับผิดชอบหน้าที่ตามมอบหมายได้ เช่น สามารถขับรถรับ-ส่ง นักท่องเที่ยวได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย / ฝ้ายท่าสามารถทำอาหารได้ตามกำหนดและตรงตามที่รับมอบหมาย

สมาชิกกลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชมุขนมีศักยภาพ ความรู้ และทักษะ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชมุขนอย่างยั่งยืน โดยมีการแก้ไขปัญหา แต่ยังไม่มรูปแบบที่ชัดเจน เนื่องจากปรับตามสภาพของปัญหาแต่ละครั้ง ซึ่งสมาชิกมีการอบรมต่อเนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ท่องเที่ยวและกีฬา/ จากแชร์ประสบการณ์จากชมุขนข้างเคียง นอกจากนั้นมีความอาสาทุกคน และมีบุคลากรที่มีภาวะผู้นำ

1.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายมีประสิทธิภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชมุขนมีการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยวในชมุขน โดยมีการจัดประชุมมากกว่า 4 ครั้ง/ปี ซึ่งมีการเผยแพร่ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว จากการประชุมกลุ่มย่อยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอและมีช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารให้สมาชิกกลุ่มๆ ผ่านช่องทางไลน์ชมุขน

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชมุขนมีการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมและการเป็นสมาชิกกลุ่มๆ โดยสมาชิกของกลุ่มได้เข้าร่วมทุกกิจกรรม ซึ่งเปิดโอกาสคนในชมุขนที่มีใช้สมาชิกกลุ่มเข้าร่วมกิจกรรมได้ เช่น วันสงกรานต์ และมีการเปิดรับสมาชิกใหม่ทุกปี โดยพิจารณาจากคณะกรรมการของกลุ่มถึงจำนวนและหน้าที่ต่าง ๆ

การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความร่วมมือกับเครือข่าย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ด้านพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งมีความร่วมมือ (MOU) ด้านการทำมาตรฐานการท่องเที่ยวฮาลาล รวมทั้งมีการทำงานร่วมกับภาคี เช่น สมาคมท่องเที่ยวโดยชมุขน

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทางการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน โดยมีความร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ในการสร้างและจัดทำเครื่องมือส่งเสริมการตลาด เช่น Line/ Google Map ของชุมชน/ การทำโปรแกรม CANVA โดยมีการประชุม 1 ครั้งต่อปี และมีกิจกรรมความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ

1.6 การจัดการการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีประสิทธิภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการส่งเสริมการตลาดที่เหมาะสมกับชุมชน โดยมีการกำหนดกลุ่มนักท่องเที่ยว เช่น กลุ่มวัยรุ่น วัยทำงาน ซึ่งมีการรวบรวมสถิติเบื้องต้นในสมุดบันทึก นอกจากนี้ประชุมปีละ 2 ครั้งรวมทั้งมีกิจกรรมส่งเสริมการตลาดร่วมในการส่งเสริมการตลาด

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยมี Facebook / Line/ Google Map ซึ่งมีการร่างปฏิทินท่องเที่ยวประจำปีและปรับเปลี่ยนตามฤดูกาล นอกจากนี้มีแผนที่หรือข้อมูลเส้นทางการเดินทางเข้าสู่ชุมชน ผ่านช่องทาง Facebook/ Google Map รวมทั้งเข้าร่วมงานเปิดฤดูกาลท่องเที่ยวจังหวัดพังงา

1.7 ระบบบัญชี การเงินมีประสิทธิภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีระบบบริหารจัดการการเงิน การบัญชีที่มีประสิทธิภาพ โดยมีสมุดควบคุมรายรับ – รายจ่ายที่เป็นปัจจุบัน และได้ยื่นภาษีการท่องเที่ยวของชุมชน และมีเหรียญของทุกกลุ่ม รวมทั้งบันทึกของสมุดบันทึกบัญชี และทรัพย์สินชุมชนในแต่ละกลุ่ม

1.8 เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม โดยเยาวชนมีส่วนร่วมได้บางกิจกรรม เช่น การทำอาหารรองรับนักท่องเที่ยว และมีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพเด็ก เช่น ด้านบริการ / ภาษา/ อาหาร

2. ด้านการจัดการเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่ดี

2.1 การจัดสรรรายได้มีประสิทธิภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการจัดสรรรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง โดยมีการจัดสรรรายได้ที่ชัดเจนและ แจ่มใ้สมาชิก ทุกคนรับทราบ ซึ่งสมาชิกกลุ่มสามารถนำเงินกองทุนกลางไปใช้ในกิจกรรมกลางของชุมชน เช่น วันรายเอ นอกจากนั้นมีการจัดสรรรายได้นำไปปรับปรุงสถานที่ เช่น มัสยิดชุมชน/ ศูนย์เรียนรู้ทำเครื่องแกง รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ได้

2.2 การส่งเสริมการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการส่งเสริมการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวสอดคล้องกับวิถีชีวิต เช่น การทำอาหาร/ การเก็บหอย รวมทั้งยังมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขอนามัยและคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งมีส่งเสริมความสามัคคีในชุมชน โดยการรวมกลุ่มทำกิจกรรม เช่น กลุ่มเครื่องแกง นอกจากนั้นมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ให้ลด ละ เลิก ยาเสพติด อบายมุข และ การค้าประเวณี แต่ไม่ได้มีป้ายเตือนหรือการจัดกลุ่มเฝ้าระวัง เนื่องจากจำนวนปัญหาเหล่านี้แทบไม่มีในชุมชน รวมทั้งมีการเชื่อมโยงคนในชุมชนเพื่อสร้างโอกาสการมี งานทำ มีรายได้เช่น ปลาเค็ม ผ้าทอ

2.3 ผลผลิตชุมชนมีคุณภาพเพื่อเสริมสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการส่งเสริมการใช้และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการเพิ่มรายได้ โดยมีการส่งเสริมและสนับสนุนเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของในชุมชนใหม่ๆเช่น เมฆูโรตีน้ำแกง เป็นต้น ซึ่งมีการจำหน่ายปลาเค็ม/เต้าส้อ/ ปลาเค็ม ซึ่งมีภาคีเครือข่ายร่วมให้ข้อเสนอขายสินค้า เช่น หอการค้า มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต รวมทั้งสนับสนุนการสร้างผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ ๆ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ในการท่องเที่ยวที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชนซึ่งมีพื้นฐานจากภูมิปัญญาและทรัพยากรท้องถิ่นของชุมชน โดยสินค้าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่มีพื้นฐานจากภูมิปัญญา เช่น น้ำพริก/ เครื่องแกง/ ปลาเค็ม และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของชุมชนมีการพัฒนาสร้างรายได้ให้กับชุมชน เช่นนำเกร็ดปลาไปทำปุย

2.4 สิทธิมนุษยชนในการท่องเที่ยวได้รับการให้ความสำคัญ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิมนุษยชนของทุกกลุ่มคนในการท่องเที่ยว โดยเปิดโอกาสให้หลายกลุ่มมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาค

3. ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมชุมชน

3.1 ข้อมูลด้านมรดกวัฒนธรรมชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการจัดการข้อมูลทางมรดกวัฒนธรรมชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว โดยเคยมีหนังสือบันทึกเกี่ยวกับมรดกวัฒนธรรมชุมชน ปัจจุบันสูญหาย ซึ่งมีเรื่องวิถีชีวิตการรับประทานอาหารตามภูมิปัญญาของชุมชนที่สืบทอดสูตรการทำอาหาร นอกจากนั้นมีการสื่อความหมายข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมของชาวมอแกน จัดขึ้นเดือน 5 ของทุกปี (บูชาผี มีความเชื่อว่า ถ้าไม่จัดจะโดนแฉ่ง)

3.2 การเผยแพร่มรดกวัฒนธรรมชุมชนผ่านการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีประสิทธิภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการเผยแพร่มรดกวัฒนธรรมชุมชนผ่านการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยมีช่องทางประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยว โดยผ่านทาง Facebook ของชุมชน รวมทั้งการทำเป็นคิวอาร์โค้ดเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้อ่านข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งเป็นเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น การเก็บหอย - การจัดงานรอมฎอน วันฮารีรายาของศาสนาอิสลาม และคนในชุมชนรับรู้ในมรดกวัฒนธรรมชุมชนในพื้นที่นั้น และพยายามรักษาไว้เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีของชุมชน

3.3 การอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมชุมชนมีประสิทธิภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมชุมชน มีกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมทำตอนเดือน 5 ชาวมอแกนมีประเพณีไหว้ผี

4. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

4.1 การจัดการพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว (Zoning) โดยมีการกำหนดเขตการท่องเที่ยวในชุมชน และมีการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว เช่น ทางน้ำคลองทุ่งมะพร้าว / เส้นทางขึ้นเขาไชน้อย

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) โดยมีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว สามารถรับนักท่องเที่ยวที่ค้างคืนไม่เกิน 40 คน และล่องแพวันละรอบๆไม่เกิน30 คน นอกจากนั้นมีการแบ่งนักท่องเที่ยวไปยังเครือข่ายชุมชนข้างเคียง และมีแผนการลดผลกระทบทางลบต่อวัฒนธรรม/สิ่งแวดล้อม โดยไม่มีปัญหาน้ำเสียและวัฒนธรรมที่ผิดเพี้ยนไปจากการท่องเที่ยว

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการพัฒนา ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณชุมชนให้มีความร่มรื่น เป็นระเบียบ สวยงามตามความเหมาะสม

4.2 ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการจัดการข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยมีการอธิบายข้อมูลการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและเหมาะสมโดยผู้นำกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มท่องเที่ยว/ กลุ่มอาหาร ซึ่งมีการสื่อความหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนที่มีอยู่ในนักท่องเที่ยวทราบผ่านทางสมาชิกแต่ละกลุ่มที่ได้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชน และมีการพิจารณาทบทวนข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือ สิ่งแวดล้อมในชุมชนให้มีถูกต้องสมบูรณ์อย่างสม่ำเสมอหรือทุกครั้งที่ต้องมีการทบทวนผ่านคณะกรรมการของกลุ่ม

4.3 การเผยแพร่ภูมิปัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมผ่านการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีประสิทธิภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการเผยแพร่ภูมิปัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมผ่านการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยมีเว็บไซต์ Google Map / Facebook ชุมชน และมีการจัดทำคลิปวิดีโอ เพื่อสะท้อนวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอันดีร่วมกับภาคี เช่น ม.ราชภัฏภูเก็ต นอกจากนั้นมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยว สัมผัสวิถีชีวิตคนในชุมชน เช่น หาหอย ปลูกป่า รวมทั้งสมาชิกชุมชนมีการรับรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนและพยายามรักษาไว้

4.4 การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมในชุมชนมีประสิทธิภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยมีการจัดกิจกรรมในชุมชน เช่น ปลูกป่า ปลูกหญ้าทะเล มีการทำธนาคารปู เป็นโครงการของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) และกิจกรรมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม ร่วมกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต นอกจากนั้นกลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการบริหารจัดการผลกระทบทางลบจากการท่องเที่ยวต่อทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ไม่มีผลกระทบด้านเสียง อากาศและทางแสง ชุมชนได้บริหารจัดการกิจกรรมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อผลกระทบด้านต่าง ๆ และอธิบายนักท่องเที่ยวให้เข้าใจในการมา

ท่องเที่ยวในชุมชน

4.5 การสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมผ่านการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ

กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม ผ่านการท่องเที่ยว โดยมีการเดินขบวนรณรงค์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การปล่อยเต่า ซึ่งสมาชิกกลุ่ม รู้ถึงความสำคัญการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยกำหนดช่วงเวลาและจำนวนในการทำกิจกรรม เช่น การเก็บหอย รวมทั้งมีการร่วมมือกับกลุ่มภาคีเช่น กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) หอการค้า เป็นต้น

5. ด้านคุณภาพการบริการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

5.1 หมวดคุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ

กลุ่มมีการสรุปผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแต่ละครั้งที่มา โดยมีการจัดอบรมมีคฤศกทุกปี โดยมีเทคนิคฟังจوابรมให้ชุมชน นอกจากนั้นกิจกรรมอบรมให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวที่สนใจ ตามแต่ละกลุ่มที่เกี่ยวข้อง และการประชุมกลุ่มชุมชน

จุดบริการท่องเที่ยวมีคุณภาพ ยังมีป้ายบอกเข้าเขตชุมชน/ และป้ายบอกระยะทางขึ้นเขาไชน้อย และมีสมาชิกในกลุ่มต่าง ๆ ที่บริการข้อมูลท่องเที่ยวสามารถให้ข้อมูลได้ถูกต้อง รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่บริการข้อมูลที่อ้อยาศัยดี

5.2 หมวดการเตรียมพร้อมเรื่องความปลอดภัย

เส้นทางและกิจกรรมท่องเที่ยวมีความปลอดภัย โดยมีการประเมินความปลอดภัยของเส้นทางปีละ 2 ครั้ง หรือตามสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีการให้ข้อมูลด้านความปลอดภัยในการใช้เส้นทางท่องเที่ยว แต่ยังไม่มีการเตือนใช้เกียร์ต่ำและทางลาด รวมทั้งมีกระเป๋ายาฉุกเฉินและอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น ไฟฉายและมีกิจกรรมให้ความรู้ด้านการบริการและความปลอดภัยแก่สมาชิกสมาชิกเสมอ รวมทั้งมีเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง จากภูเขาสู่ทางทะเล และพื้นที่ต่าง ๆ ในชุมชน เช่น สวนผลไม้

6. ด้านการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนและผู้ประกอบการเข้าถึง ตลาด และทำงานร่วมกับผู้ประกอบการนำเที่ยวภายนอก

6.1 การทำงานร่วมกันของชุมชนและผู้ประกอบการนำเที่ยว

ข้อตกลงร่วมกันสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยมีข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มกับผู้ประกอบการในการมาใช้ทรัพยากรท้องถิ่นและคนในชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว ซึ่งการทำกิจกรรมร่วมกับบริษัทที่มีใบอนุญาต ผู้ประกอบการมีจรรยาบรรณ และนักท่องเที่ยวได้รับความรู้และได้รับประสบการณ์จากคนในชุมชนโดยตรง เช่น การร่วมทำอาหารเช้า / การลงเก็บหอย

การดำเนินงานของผู้ประกอบการเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรท้องถิ่น โดยผู้ประกอบการภายนอกที่เข้ามาใช้พื้นที่มีการเคารพกฎระเบียบชุมชน รวมทั้งการลดผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมได้แต่ยังไม่มีความแข็งแรงพอ

การสนับสนุนของผู้ประกอบการสำหรับเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยมีการส่งเสริมการใช้และการซื้อผลิตภัณฑ์และบริการในท้องถิ่น ในการทำข้อตกลงร่วมกับชุมชนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งการให้ข้อเสนอแนะกับชุมชนในการบริการเพื่อให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

6.3 การบริการของผู้ประกอบการนำเที่ยวต่อชุมชน

การส่งมอบประสบการณ์ที่ดีแก่นักท่องเที่ยวและชุมชนของผู้ประกอบการ โดยพูดจาดี มีการสร้างความประทับใจการบริการ มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น และปรับปรุงตามคำแนะนำ แต่ล่าช้าเนื่องจากต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อประชุม

การส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยภาพรวมมีการมอบประสบการณ์ที่ดี เช่น การนำไปเก็บหอยได้ตามเวลาและมีหอยที่เพียงพอต่อทุกคน รวมทั้งมีข้อตกลงที่ชัดเจน เช่น วันถือศีลลดอาจรับนักท่องเที่ยวหรือการทำอาหารต้อนรับนักท่องเที่ยว แต่สามารถนำเที่ยวสั้น ๆ ได้ นอกจากนั้นมีการจรรยาบรรณในการบริการนักท่องเที่ยว เช่น ไม่นำสุกร/ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาในชุมชน

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวทางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนเขาไฉ่น้อย จังหวัดพังงา ซึ่งผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าชุมชนเขาไฉ่น้อย จังหวัดพังงาต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่สะท้อน 3 เสาหลักของมิติความยั่งยืน (Three Pillars of Sustainability) ได้แก่ มิติด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม รวมกับอีก 2 มิติ คือ มิติด้านสันติภาพและสถาบัน และมิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา ที่เชื่อมร้อยทุกมิติของความยั่งยืนไว้ด้วยกัน ซึ่งการศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาออกเป็น 6 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการจัดการเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมชุมชน ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ด้านคุณภาพการบริการการท่องเที่ยวโดยชุมชน และด้านการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนและผู้ประกอบการด้านการเข้าถึง ตลาด และทำงานร่วมกับผู้ประกอบการนำเที่ยวภายนอก ดังนั้นผลการศึกษานี้จึงเป็นสิ่งที่ชุมชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับการพัฒนาพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. (ม.ป.ป.). รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการเพื่อการส่งเสริมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา.
- เจตนา พัฒนจันทร์. (2562). การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนวัดตาล ตำบลบางเสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิมิต ชื่นสัน, สัญญา นิยมพิมล, พิมลรัตน์ รัตภูเขียว, สุภัทรา สังข์ทอง, ประภาศรี อึ้งกุล, ยุทธชัย ฮารีบิน, สิริรินทรา สังข์ทอง และพิมพ์กา พูลสวัสดิ์. (2564). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับ การท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนทุ่งมะพร้าว จังหวัดพังงา. *วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ*, 4(2), 326-340.
- นิมิต ชื่นสัน, สัญญา นิยมพิมล, พิมลรัตน์ รัตภูเขียว, สุภัทรา สังข์ทอง, ปิยวรรณ คำกลัด, ยุทธชัย ฮารีบิน, บงกชรัตน์ เปี่ยมสิริ กมล, สิริรินทรา สังข์ทอง, สิริรัช ธีัญญะไพศาล. (2565). การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนทุ่งมะพร้าว จังหวัดพังงา. *การประชุมวิชาการระดับชาติ Engagement Thailand ครั้งที่ 8*. วันที่ 9 – 11 สิงหาคม 2565, จังหวัดตรัง.
- ธง คำเกิด และวัชรพันธ์ แสนสิทธิ. (2562). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบางแม่หม้าย ตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารศิลปศาสตรราชชมงคลสุวรรณภูมิ*, 1(3) 221-232.
- ธนิกันต์ สังข์สุวรรณ. (2561). กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เกาะเสม็ด. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 12, 356-367.
- นงลักษณ์ โพธิ์ไพจิตร. (2562). การพัฒนาศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มคนไทยทรงดำ. *กระแสวิวัฒนาการ*, 53-64.
- เมษ์ธาวิณ พลโยธี, สุธาธิณี หนูเนียม และ สุวิชาดา สุกุลวานิชเจริญ. (2565). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ชุมชนไต่ดำ บ้านนาป่าหนาด อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. *วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*, 18(1), 1- 25.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2558). การท่องเที่ยว โดยชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โคคูณ แอนด์ โค.
- Cohen, L, & Manion, L. (1994). *Research method in education*. 4th ed. New York: Routledge.